

Veelplegers aanpakken

Geen adolescentenstrafrecht voor jonge veelplegers! Terughoudend met taakstraffen; meer inzetten van vrijheidsbeperking!

Dit zijn een paar van de beleids-aanbevelingen naar aanleiding van een unieke studie vanuit de Universiteit Utrecht onder supervisie van Ido Weijers waarbij 81 jonge veelplegers *15 jaar* zijn gevolgd.

Jeugdcriminaliteit bestaat in overgrote meerderheid uit kwajongensstreken; experimenteergedrag van adolescenten, die één of hoogstens tweemaal met de politie in aanraking komen. Er bestaat echter ook altijd een klein aantal jeugdige delinquenten die steeds weer betrokken blijken bij overtredingen en misdrijven en soms binnen enkele dagen nadat ze zijn vrijgelaten alweer een delict hebben gepleegd. Vaak hebben zij een geringe intelligentie en worden alle mogelijke interventies op hun losgelaten, maar lijkt niets te helpen.

Op dit congres worden de belangrijkste inzichten in het proces van stoppen met criminaliteit gepresenteerd die na uitgebreide literatuurstudie en jarenlang onderzoek van een grote groep Utrechtse probleemjongeren zijn verworven.

Jonge veelplegers blijken voortdurend te calculeren en af te wegen of ze zullen stoppen of doorgaan. In onze strafrechtelijke reactie moet daar doordacht op worden ingespeeld, afhankelijk van de ontwikkelingsfase waarin de veelpleger zich bevindt. Op dit congres komen de Amsterdamse Top600- en de Utrechtse TopX-aanpak aan de orde plus vergelijkbare buitenlandse initiatieven. Er worden indringende beleidsvoorstellen gedaan en daar zal vanuit verschillende invalshoeken op worden gereageerd.

Programma

09.00 Ontvangst deelnemers

U ontvangt een congresstas met schrijfbloc en pen, een naambadge en uiteraard staat de koffie/thee voor u klaar.

10.00 Opening en introductie van de dag door de dagvoorzitter

Sjef van Gennip, voormalig Voorzitter van de Raad van Bestuur Reclassering Nederland, Raadsheer plaatsvervanger Gerechtshof Den Haag.

10.15 Wat doet jonge veelplegers stoppen?

Jonge veelplegers stoppen, omdat ze het zat zijn, zich er te oud voor voelen en de voordelen voor hen niet meer opwegen tegen de nadelen. Het is cruciaal om rekening te houden met de fase waarin de veelpleger zich bevindt om daar met gepaste maatregelen op te reageren. Wacht niet te lang met een stevige aanpak. Kies bij de jonge veelpleger in beginsel eerder voor vrijheidsbeperking en -benaming dan voor taakstraf, en vermijd adolescentenstrafrecht bij de jongvolwassenen.

Prof. dr. Ido Weijers, is emeritus hoogleraar Jeugdstrafrechtspleging (UU)

11.00 Koffiepauze

11.30 Contactverbod en avondklok

Hoe krijgen we zo snel mogelijk grip op de jonge veelpleger? Zet ter ondersteuning van hem en van zijn ouders naast jeugdreclassering een contactverbod met de verkeerde vrienden in en eventueel een avondklok. Zet deze middelen ook in in het kader van de maatregel van vrijheidsbeperking.

Mr. Ad de Beer, Jeugdofficier van Justitie, Rotterdam.

12.00 Wat vermag de rechter?

Moeten we bij voortdurende recidive van minderjarigen niet eerder denken aan inzetten van de ondertoezichtstelling (OTS)? Moeten we met het oog op een effectieve aanpak van deze problematische groep niet zorgen dat de jonge veelpleger steeds met dezelfde rechter te maken krijgt en dat dezelfde rechter in geval van vrijheidsbeneming toezicht houdt op de tenuitvoerlegging?
Mr. Mariska Baaij Kinderrechter Teamvoorzitter Team Jeugd en BOPZ Rechtbank Den Haag

12.30 Lunch en informatiemarkt

Neem gratis tijdschriften mee, raak geïnformeerd over scholing en zie het palet aan boekpublicaties, naast de heerlijke lunch.

13.30 Motiveren voor behandeling

Jonge veelplegers hebben over het algemeen veel problemen, maar ze vinden zelf van niet. Behandeling betekent in hun geval dan ook allereerst motiveren voor behandeling. Dat vereist dat wordt tegemoet gekomen aan hun extreme behoefte aan autonomie. Zoek datgene wat hij zelf kan en wil en gebruik dit als motor voor verandering. Pas als de jongeman bereid is om twijfel over zijn levenswijze toe te laten kan in de therapie echt aan zijn problemen worden toegekomen.
Dr. Erik Jongman, Spirit Jeugdhulp en De Waag - polikliniek Kindermishandeling van de Forensisch zorgspecialisten

14.00 Bijsturen via bewindvoering?

Jongvolwassenen die nog steeds regelmatig worden opgepakt zijn allesbehalve grote jongens. Er valt dus weinig bij ze te halen. Ze hebben over het algemeen juist voortdurend gebrek aan geld, mede vanwege hun onvermogen om daarmee om te gaan. Bewindvoering ligt bij hen voor de hand, maar dat doen ze niet vrijwillig. Geef daarom de rechter de gelegenheid om financieel beschermingsbewind als bijzondere voorwaarde op te nemen in het vonnis.
Karel van Duijvenbouden, Manager Veiligheidshuis Regio Utrecht
Brigitte Vaneveld, van Vaneveld Bewindvoering

14.30 Theepauze en informatiemarkt

15.00 Paneldiscussie

Panelleden die aansluiten zijn onder andere:

- *Isabeth Mijnaerends*, Landelijk Jeugd Officier, Programmteam Jeugd, Gezin en Zeden
- *Mr. Cindy Koole*, voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtsadvocaten
- *Jolande uit Beijerse*, universitair hoofddocent straf- en strafprocesrecht, Erasmus Universiteit Rotterdam
- *Flora de Groot*, Programmamanager Detentie en Terugkeer, Actiecentrum Veiligheid Amsterdam

De volgende stellingen worden behandeld. U als deelnemer kunt met behulp van uw telefoon interactief meedoen.

1. Geen ASR bij jongvolwassen veelplegers

Het 'adolescentenstrafrecht' verdient nadere reflectie. Net als in Duitsland en in overeenstemming met het Wegingskader van de Reclassering en recente uitspraken van gerechtshoven moet het uitgangspunt zijn: jongvolwassen veelplegers komen *niet* in aanmerking voor toepassing van het jeugdstrafrecht, ook niet als hun IQ iets lager is dan dat van de gemiddelde Nederlander.

2. Geen ISD bij jongvolwassen veelplegers

Zelfs als we genoeg zouden nemen met de onbevredigende rechtvaardiging van de plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders is deze maatregel nog allerm minst rijp voor toepassing bij jongvolwassen veelplegers. Zolang er niets wordt gedaan aan hun problematiek biedt de ISD-maatregel geen verder reikend perspectief dan deze lastposten twee jaar van de straat te houden.

3. JOVO: een aparte strafinrichting voor jongvolwassen veelplegers

Er is behoefte aan een moderne variant van de 'bijzondere strafgevangenis voor jongelieden' waar jongvolwassen veelplegers gedetineerd konden worden voor een periode van 1 tot 3 jaar. Zo'n inrichting vereist uitdrukkelijke aansluiting bij de individuele risico's en behoeften van de jongvolwassene en een sterke nadruk op scholing, arbeid en resocialisatie.

16.00 De Utrechtse TopX

Jan van Zanen, burgemeester van Utrecht

16.30 Afronding door dagvoorzitter

Sjef van Gennip

16.40 Napraten en borrel

U ontvangt bij het verlaten van de locatie het nieuwe boek [Veelplegers aanpakken](#) van Ido Weijers.